

N:o 147.

Af herr **P. A. Romberg**, om ändrade bestämmelser rörande teckningslärares vid de allmänna läroverken löneförmåner.

Rörande föreslagen löneförbättring för teckningslärares vid rikets högre allmänna läroverk yttrade Kongl. Maj:t i sin till 1887 års Riksdag afgifna proposition angående ändrade bestämmelser med afseende på de allmänna läroverken och pedagogierna (sid. 79) bland annat:

»Såsom i en underdånig petition angående löneförbättring åt teckningslärares blifvit framhållet, vexlar desse lärares undervisningstid vid de högre läroverken högst betydligt. Så varierade den under läsåret 1884—1885 mellan 14 och 37 timmar i veckan. Enligt nu gällande bestämmelser är teckningsläraren vid ett högre läroverk skyldig att mot sin till 1,000, 1,250 eller 1,500 kronor uppgående lön undervisa 15 timmar i veckan samt åtnjuter för hvarje undervisningstimme derutöfver, om han uppbär lön i 1:sta eller 2:dra lönegraden, 75 kronor, men om han är i 3:dje lönegraden 100 kronor. En teckningslärare, som undervisar 30 timmar i veckan, uppbär således årligen 2,125 kronor, om han är i 1:sta lönegraden, och, om han är i 3:dje, 3,000 kronor. Men blefve han sjuk och erhöle tjänstledighet, så förlorade han tydligen arfvodet för öfvertimmarne och måste dessutom afstå fjerdedelen af sin lön åt vikarien. Det återstode honom då att lefva af i förra fallet 750 kronor, i senare fallet 1,125 kronor.»

Dessa för nämnda teckningslärare synnerligen ogynnsamma omständigheter framhöllos jemväl i bilaga till Kongl. Maj:ts nådiga proposition till 1890 års Riksdag angående ändrade bestämmelser med afseende på de allmänna läroverken och pedagogierna.

Då läroverksfrågan föll, fingo äfven teckningslärarnes aflöningsförhållanden förblifva vid det gamla.

Då jag nu vågar bringa dessa aflöningsförhållanden åter på tal, är det ingalunda min mening, att en löneförbättring för teckningslärarne bör ryckas ur sitt sammanhang med den för rikets samtliga elementarlärare ifrågasatta lönereformen.

Men i högsta grad behjertansvärdt synes mig, att, då läroverksreformens slutliga afgörande må hända är öfverlemnadt åt en oviss framtid, icke en särskild klass af lärare under tiden kommer att förblifva i den bekymmersamma ställning, att ett inträffande långvarigare sjukdomsfall kan anses liktydigt med ett nedbringande af årsinkomsten till ett belopp, som under ifrågavarande förhållanden måste anses alldeles otillräckligt för det nödortfuga tillfredsställandet af de dagliga lefnadsbehofven.

Med teckningslärarnes vid de allmänna läroverken tjenstgöringskyldighet eger, såsom af ofvan nämnda kongl. propositioner framhållits, det egendomliga förhållandet rum, att då de, för den dem vid högre allmänt läroverk tillerkända fasta lönen, t. ex. hafva skyldighet att tjenstgöra 15 timmar i veckan, så finnes det läroverk af detta slag, der teckningsläraren, för att tillfredsställa läroverkets behof, derutöfver måste åtaga sig ända till 22 öfvertimmar i veckan. På detta sätt blifva lärarens tid och arbetsförmåga helt och hållet tagna i anspråk af läroverket. Nu räknas emellertid ersättningen för dessa öfvertimmar, hvilken stundom är mycket större än sjelfva lönen, icke till denna, utan betraktas såsom ett extra arfvode. Följden häraf åter är, att, under det att det i kongl. cirkuläret till domkapitlen etc. den 12 juli 1872 heter, att ordinarie lärare, som på grund af sjukdom åtnjuta tjenstledighet, skall afstå en fjerdedel af den till läraretjensten hörande lön, så går teckningsläraren, oaktadt han är ordinarie, under dylikt förhållande stundom i mistning af *nära två tredjedelar* af hvad han för sin tjenstgöring vid läroverket annars eger att uppbära.

Det är detta, som mig synes, vid jemförelse med de förmåner, som i liknande fall åtnjutas af andra lärare vid samma läroverk, obilliga förhållande, som manat mig att söka bringa saken före inom riksdagen; och tillåter jag mig alltså att, med närmaste anslutning till Kongl. Maj:ts nådiga proposition till 1887 års Riksdag, å nyo åberopa i en Kongl. proposition till Riksdagen 1890, samt till de tillstyrkande utlåtanden, som afgåfvos af det, för behandling af läroverksfrågan, af 1890 års Riksdag tillsatta särskilda utskottet, vördsamt föreslå, att Riksdagen ville medgifva,

att, tills vidare och intill dess annorlunda varder bestämdt, ordinarie teckningslärare vid rikets allmänna läroverk vid inträffande tjänstledighet på grund af sjukdom måtte:

a) der antalet tjänstgöringstimmar uppgår till 25 i veckan eller derutöfver, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen skulle tillfallit honom i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 25 timmar i veckan;

b) der antalet tjänstgöringstimmar utgör från och med 20 till och med 24 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen skulle tillfallit honom i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 20 timmar i veckan; samt

c) der antalet tjänstgöringstimmar är från och med 16 till och med 19 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen skulle tillfallit honom i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 16 timmar i veckan.

Stockholm den 29 januari 1891.

P. A. Romberg.
